

9.04x28.12	1	עמוד 24	THE MARKER - הארץ	11/08/2009	19051042-2
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330					

מינוי דירקטורים / שילה ליפשיץ

עד כמה לחיץ הדח"צ

« הפרשה האחרונה שבה מעורב דירקטוריון בנק פועלים קשורה לאישור הבנוס החדש למנכ"ל פועלים שוקי הון. לפי הפרסומים, מבדיקת רשות ני"ע עולה כי דירקטורים, בהם דירקטורים חיצוניים (דח"צים), אישרו את הבנוס בניגוד לעמדה שהביעו בדירקטוריון ואף שלא ניתנו להם תשובות מספקות לשאלות שהעלו. בפרשה קודמת הקשורה לדירקטוריון הפועלים, טען בתחילת 2008 פרופ' אמיר ברנע, לאחד פרישתו כדח"צ בכנק, כי הליך מינוי של דירקטורים חיצוניים וחידושו נעשה על ידי בעל השליטה ומבוסס על היכרות מוקדמת שלו עם הדח"צ המיועד. לדעתו, הקשר האישי ומעורבות בעל השליטה במינוי יוצרת תלות ואת מעבר להשפעה המצומצמת שיש לדח"צים בהיותם מיעוט בדירקטוריון. מניסיונו, יכולת הדח"צים להגן על הציבור מול בעלי השליטה היא לעתים מוגבלת ביותר.

תופעה זו ידועה בספרות המשפטית כאילוץ הבחירה של הדירקטור. אילוץ הבחירה נובע מכך שבעלי שליטה והמנכ"ל נוטים להעריך מקורבים לתפקידי דירקטורים. מכיוון שלבעל השליטה רוב באסיפה הכללית, הדומיננטיות של בעל השליטה בבחירה עלולה להביא לשיפוט מוטה של דירקטורים. אם, למשל, הדירקטור נבחר על ידי בעל השליטה, הוא יתקשה להצביע נגרו. מצב דומה צפוי כאשר מרוכז כדח"צ שעליו המליץ בעל השליטה ולבסוף מונה על ידי האסיפה הכללית, ואשר חב את מינויו לבעל השליטה. בפרשת הבנוס של מנכ"ל פועלים שוקי הון עולה השאלה הבאה: האם אילוץ הבחירה ועמדתו של הור"ד הדומיננטי,

יש למנות לבנקים דירקטורים חיצוניים באמצעות גוף חיצוני, ובכך להקטין את לדח"צים

דני דנקנר, בקשר לבנוס, הלחיץ את הדירקטורים? הנה שתי דרכים לשיפור תפקוד הדירקטוריון בבנקאות הישראלית:

1. לקבוע הליך מינוי של דח"צים לבנקים על ידי גוף חיצוני. תהליך הבחירה של הדח"צים יהיה לפי אמות מידה אובייקטיביות, מתוך מאגר של דירקטורים ותוך התחשבות בשאלון מפרט שימלא המועמד לתפקיד הדירקטור. לאמץ באופן מחייב את המלצות ועדת תמדני, שדנה
2. בחיזוק מעורבות הגופים המוסדיים בשוק ההון. הוועד דה ממליצה, בין היתר, כי יש לחייב את הגופים המוסדיים להשתתף בהצבעה על מינוי הדח"צים תוך בחינת כישוריהם, אי תלותם של המועמדים בבעלי השליטה ובריאת התאמתם לתפקיד.

כמסגרת עידוד הגופים המוסדיים לבחון את איכות הממשל התאגידי בחברות שבהן הם משקיעים, הוועדה ממליצה על מעקב שוטף של הגופים המוסדיים אוד תפקוד הדח"צים ואוד שאר חברי הדירקטוריון ועל בחינת התאמתם לתפקיד. הוועדה ממליצה גם כי מינוי דח"צים יחייב קבלת אישור של לפחות 50% מבעלי מניות שאינם מקרב בעלי השליטה. במקביל, ממליצה הוועדה כי הגוף המוסדי יהיה רשאי מכוח אחזקותיו למנות דירקטור. הליך בחירה שונה עשוי להקטין את לחיצותו של הדח"צ ובעקבות זאת את הלחץ המופעל על הדירקטוריון כשומר סף. ראוי להזכיר גם את תזכיר ההצעה לתיקון 10 לחוק החברות, הקורא בעקבות המלצות ועדת גושן להגדלת משקל הדירקטורים הבלתי תלויים בדירקטוריון.

הכותב הוא ראש החוג לחשבונאות במרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן